

Medicina social

La lluita contra el tracoma

per

A. VILA I CORO

ATTENTAMENT invitat pel BUTLLETÍ DEL SINDICAT DE METGES DE CATALUNYA, per a escriure una sèrie d'articles que es refereixen a Medicina Social i sobre tema de la nostra especialitat, després d'agrair profundament l'honor per tal motiu dispensat, comencem el nostre treball parlant del *tracoma*, per considerar que és un dels punts més interessants per a l'objecte que persegueix el BUTLLETÍ.

Pocs aspectes de l'Oftalmologia, certament, poden presentar-se amb una tan gran importància als metges generals (per als quals s'escriuen aquestes ratlles) com el que es refereix a l'estudi del *tracoma*. La seva extremada freqüència, l'escaure's gairebé sempre en gent humil, no habituades a distingir entre especialitats, i, comunament rural, en què el metge del poble té forçosament de tractar tota mena de malalties, fa que hagin de tenir els dits metges, algunes nocions sobre l'afecció alludida; i que contínuament es veuran obligats a conèixer d'ella, almenys, els seus principis. Però, com que, per altra banda, la característica del tracoma és la difusió, precisament originada per la sociabilitat, és per aquest motiu que considerem el seu estudi un tema indicadíssim per a parlar de Medicina social.

Preliminars

Poques persones existeixen en l'actualitat que ignorin l'afecció anomenada per tracoma, encara que moltes d'elles la coneguin de diferent manera, tal com *granulacions, grans, pestanyes, mal d'ulls, etc.* Encara que ben pocs d'aquests individus arribin a fer-se càrrec de la gravetat, que l'esmentada afecció enclou.

Enumerarem, en dues paraules, els factors clínics més importants en els quals ha de basar-se la lluita contra el tracoma i per aquesta raó sentarem alguns precedents a l'objecte d'estudiar millor els susdits factors i dirigir més favorablement els elements dels quals poguem disposar i els esforços que són necessaris realitzar per aturar amb èxit la terrible infecció.

El tracoma és una malaltia manifestament contagiosa, i essent aquest contagi un mitjà de difusió, ens fa pensar en un origen parasitari; malgrat que tots els esforços encaminats a conèixer l'agent productor han resultat infructuosos fins a l'actualitat.

Aquesta afecció és caracteritzada per la presència de petites granulacions que es situen en la conjuntiva ocular en especial, que recobreix la parpella superior i l'originant del fons del sac, també superior.

Aquestes granulacions tenen tendència a guarir, però tant abans de la seva guarició com durant el seu procés, originen complicacions greus que comprometen seriosament l'òrgan de la visió.

Els símptomes generals que presenten les persones afectes de tracoma i per mitjà dels quals es pot *de visu* sospitar la seva malaltia, són els següents: en primer terme, el descens lleuger de la parpella superior, degut al pes de les granulacions i a l'edema inflamatori que es produeix; el múscle elevador té d'efectuar un esforç més intens, produint-se, per aquest motiu, certa fatiga en els començos de l'afecció que al transcórrer el temps es transforma en laxitud muscular. L'esmentat símptoma pot dir-se que és patognomònic